

Luonnehdinta

Lehtolitukka on yksi- tai kaksivuotinen, 5–50 cm korkea lehtokasvi, jonka lehtiruusuke kuuhtuu kukinnan jälkeen nopeasti. Parilehdykkäiset varsilehdet ovat korvakeelliset, mikä erottaa lajin muista litukoista. Lehdykät ovat soikeat–suikeat ja isohampaiset, lähes liuskaiset. Pienet kukat ovat valkoiset. Lehtolitukka kukkii kesä-heinäkuussa.

Elinympäristö ja levinneisyys

Keski-Euroopassa lehtolitukka viihtyy tuoreissa, rehevissä lehdossa, ilmeisesti suosien pienilmastoltaan kosteina pysyviä paikkoja. Suomessa lehtolitukan kasvupaikoista kuusi sijaitsee Länsi-Turunmaan saarissa. Kasvupaikat ovat melko erilaisia, vaihdellen lehtipuu-lehdosta pienen luodon katajikkoon. Ainoa sisämaan kasvupaikka on Karjalohjalla lehtokalliolla, josta kasvi oli hävitä avohakkuuta seuranneen pensoittumisvaiheen aikana.

Nykytila ja uhkatekijät

Lehtolitukka on kärsinyt metsien hakkuista ja rakentamisesta. Nykyään lajia uhkaavat metsien hoitotoimet, rakentaminen ja umpeenkasvu. Kaksi kasvupaikkaa on suojeltu.

Hoitosuositukset

Rauhoitettu ja erityisesti suojeltava lehtolitukka suosii pienilmastoltaan kosteana säilyviä paikkoja. Lyhytikäisenä sen säilyminen edellyttää kasvupaikan kosteusolosuhteiden ja kilpailuttomuuden turvaamista. Metsänhoitotoimissa vältetään avohakkuuta, jotka edistävät pensoittumista ja heinittymistä. Myöskään ojituksia ja muita kosteusoloja muuttavia toimia ei tehdä kasvupaikkojen läheisyydessä. Osa lehtolitukan kasvupaikoista saattaa olla metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä, joiden ominaispiirteiden muuttaminen on kielletty.

Lähteet

- Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen, T. & Uotila, P. (toim.). 1998. Retkeilykasvio. 4. uudistettu painos. Luonnontieteellinen keskusmuseo, Kasvimuseo, Helsinki. 656 s.
- Pykälä, J. 1997. Lehtolitukka – lundbräsma. Teoksessa Rytteri, T. & Kettunen, T. (toim.). Uhanalaiset kasvimme. Suomen ympäristökeskus ja Kirjayhtymä Oy, Helsinki. S. 92.